

2016-02-01

Likabehandlingsplan

Å-mini förskola/fritidshem

Arbete mot diskriminering och kränkande
behandling

Innehåll

Övergripande styrdokument angående likabehandlingsplan.....	2
Vad säger lagen?.....	3,4
Centrala begrepp/Definitioner.....	4,5
Å-mini förskola/fritidshems likabehandlingsplan.....	6,7
Främja, förebygga och åtgärda	8,9,10,11
Bilagor:	
Bilaga 1: ANMÄLAN- om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier	
Bilaga 2: UTREDNING- kränkande behandling/diskriminering/trakasserier	
Bilaga 3: UPPFÖLJNING och UTVÄRDERING av utredning angående kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	
Utvärdering - revidering.....	11

Övergripande styrdokument angående Likabehandlingsplan

”Varje barn ska med lust och glädje uppleva meningsfullhet och framgång i det dagliga arbetet. Barnens och elevernas behov av kunskaper, färdigheter, omtanke och trivsel ska uppfyllas och deras förväntningar om möjligt överträffas.”

Barn- och utbildningsnämnden 2006-02-22 § 28

”Verksamheten i skolan, förskolan och fritidshemmet skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom dessa verksamheter skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skola, förskola och fritidshem aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.”

Vad säger lagen?

Sedan 2009 är det två lagar mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever som styr förskolans och fritidshemmets jämlikhetsarbete, dels 14:de kapitlet i skollagen och dels diskrimineringslagen. Dessa lagar förpliktigar att förskolan/ fritidshemmet bedriver ett målinriktat arbete med likabehandlingsplan och handlingsplan mot kränkande behandling. Alla förskolor/ fritidshem är skyldiga att utreda och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling som ägt rum i verksamheten.

Skollag(2010: 800) säger följande:

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Diskrimineringslagen (2008:567) säger följande:

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Lpfö(Läroplan för förskolan)98 reviderad 2010

”Förskolan skall ta till vara och utveckla barnens förmåga till ansvarskänsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs. Förskolan skall uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten skall präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Verksamheten skall syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra skall stödjas. ”

Lgr(Läroplan skolan, förskoleklassen och fritidshemmet) 2011

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”

Centrala begrepp/Definitioner

Mobbing: en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Kränkande behandling: ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns värdighet. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde.

Trakasserier: ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Trakasserier är alltså diskriminering och kan utföras av vuxna gentemot barn eller mellan barn och vuxna gentemot vuxna.

Diskriminering

Diskriminering i förskolan/fritidshemmet innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- sexuell läggning
- funktionsnedsättning
- ålder

Diskriminering kan till exempel ske genom förskolans/fritidshemmets regler eller rutiner.

Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med **direkt diskriminering** menas att ett barn missgynnas och att det har en direkt koppling till exempelvis barnets kön. Det kan vara när en pojke går före en flicka i antagningskön till förskolan/fritidshemmet med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan/fritidshemmet.

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas **indirekt diskriminering**. Förskolans/fritidshemmets regler och rutiner kan verka vara neutrala, men i praktiken kanske de missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om en förskola/fritidshem t.ex. har en regel att alla barn tar av sig huvudbonad inomhus kan det handla om indirekt diskriminering av barn som bär religiösa attribut såsom huvudduk, kippa eller turban.

Om alla barn serveras samma mat, kan förskolan/fritidshemmet indirekt diskriminera de barn som av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Å-mini förskola och fritidshems likabehandlingsplan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

2016-02-01

**På vår förskola/fritidshem tolererar vi inga former av diskriminering,
trakasserier eller kränkande behandling!
Verksamhetsformer som omfattas av planen
Fritids-och förskoleverksamhet**

**Ansvariga för planen
Styrelsen Samhällsföreningen Åminne Gille**

Vår vision

Konflikter är en naturlig del av mänskligt samspel, som om de löses får oss att växa som individer. Det är de vuxnas ansvar att stötta och ge barnen redskap för att kunna lösa konflikter.

Personalen på vår förskola/fritidshem ska prata med varandra och inte om varandra.

Varje arbetstagare ska vara medveten om sin egen möjlighet och skyldighet att medverka till ett gott klimat på arbetsplatsen.

Alla barn ska känna sig välkomna till vår förskola/fritidshem.

Vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång och förutsättning för utveckling.

På vår arbetsplats strävar vi efter en lyssnande pedagogik och ett öppet klimat.

Klimatet ska tillåta att såväl barn som föräldrar som pedagoger och övrig personal tar upp funderingar och konstruktiv kritik.

På vår förskola/fritidshem ska alla ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ska behandlas och bemötas med respekt och värdighet av barn och personal.

Lokalerna ska vara utformade, inredda och utrustade så att de ger god tillgänglighet och användbarhet för personer med fysiska funktionsnedsättning

Mål:

Alla barn ska känna trygghet tillsammans med kamrater och personal
Ingen form av kränkande behandling kommer att accepteras

Syfte:

Ingen ska behöva känna sig rädd under sin vistelsetid
Alla ska bli respekterade för den man är och alla ska ha lika värde

Kontinuerligt arbete för att nå målen:

Grunden för en jämlik förskola/fritidshem är en levande diskussion om värderingar.

För att pedagogerna ska kunna förmedla en bra värdegrund till barnen är det viktigt att denna värdegrund kontinuerligt diskuteras och reflekteras över hur vi kan arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande, både inom det egna arbetslaget och med övrig personal.

Vårt främsta styrdokument är Läroplan för förskolan Lpfö 98 reviderad 2010 och Lgr11 Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 där det demokratiska uppdraget betonas.

Likabehandlingsarbetet ska genomsyra hela verksamheten över tid.
Vad gäller diskriminering och likabehandling styrs vi ytterst av två lagar; Skollagen och diskrimineringslagen.

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och ska bidra till en miljö där alla barn känner sig trygga och kan utvecklas.

Det riktar sig till alla och föregås inte av något särskilt problem. Det ska omfatta alla diskrimineringsgrunder. Det är en av verksamhetens fortgående uppgifter och kan därför inte drivas enbart som tillfälliga projekt eller tillfälliga insatser utan måste hela tiden arbetas med systematiskt och kontinuerligt för att arbetet ska hållas levande.

Å-mini fritidshem

Pedagogerna ska:

- Göra barnen medvetna om att de regler som man tillsammans sätter upp vid höstterminens början om hur man ska "Vara en bra kompis" kontinuerligt kommer att tas upp och diskuteras på stormöten och vid andra tillfällen om det skulle behövas för att främja en trygg vistelse för alla.
- Stimulera barns samspel genom att aktivt arbeta med aktiviteter som är gruppstärkande, tränar samarbete, respekt för att alla har lika värde och ger möjlighet till olika gruppkonstellationer.
- Befinna sig där barn leker för att främja leken och samspelet. Om det skulle uppstå konflikter ge barnen stöd och verktyg för att själv kunna att lösa dessa.
- Främja ett bra språkbruk mellan barnen genom att vara goda förebilder.

Å-mini förskola

Pedagogerna ska:

- Främja ett bra språkbruk mellan barnen genom att vara goda förebilder.
- Stimulera barns samspel genom att aktivt arbeta med aktiviteter där man tränar turtagning, samarbete och respekt för att allas lika värde.
- Befinna sig där barn leker för att främja leken och se till att ingen blir utanför.
- Arbeta med böcker och annat material som tar upp likabehandling för att kunna prata om hur man ska vara en "bra kompis".

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja risker för trakasserier och kränkningar. Grunden för detta är att systematiskt göra kartläggningar av barnens trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Genom att analysera resultaten av kartläggningen ska risker i verksamheten identifieras. Utifrån analysen kan insatser planeras.

Kartläggning trivsel och riskområden

Kartläggningen kan till exempel omfatta platser, situationer och särskilda delar av verksamheten där barn upplever otrygghet eller att kränkningar sker.

Samtal, enkäter och annan dokumentation

Kartläggningen kan bestå av systematiska samtal med barnen t.ex utifrån DO: husmodell, barn enkäter, dokumentation från "trygghetsvandringar", utifrån bilder tagna av barnen med exempelvis I-pad.

Barn och elevers delaktighet

Barn ska på det sätt som är lämpligt för deras ålder vara delaktiga i kartläggningen och analysen av resultaten och när man planerar vilka insatser som ska sättas in.

Å-mini fritidshem

- Pedagogerna gör enskilda intervjuer med barnen ett par gånger per år för att kartlägga otrygghet, kompisskap och om det finns rädsla för någon eller något.
- Stormöte, där man diskuterar "kompis- och trygghetsregler". Det som kommer upp på dessa möten används för att förebygga otrygghet.
- Pedagogerna ska utreda direkt om det uppstår någon konflikt barnen emellan för att förebygga kränkningar.
- Barnen ska vara delaktiga i kartläggningen genom att ta bilder på otrygga platser som sedan diskuteras tillsammans för att planera insatser.
- Enkäter ska lämnas till föräldrar en gång per år.
- Pedagogerna reflekterar och diskuterar på Apt, arbetslagsplaneringar och i den dagliga verksamheten över olika situationer och platser för att kartlägga områden där kränkningar kan förekomma.

Å-mini förskola

- Pedagogerna gör enskilda intervjuer med barnen två gånger per år för att kartlägga otrygghet, kompisskap om det finns rädsla för någon eller något. En intervju görs på tidigt på hösten och den andra i anslutning till utvecklingsamtal med föräldrar.
- Pedagogerna ska utreda direkt om det uppstår någon konflikt barnen emellan för att förebygga kränkningar.
- Barnen ska vara delaktiga i kartläggningen genom att de äldre barnen tar bilder på otrygga platser och pedagogerna gör trygghetsvandringar med de yngre barnen, sedan pratar man om de olika ställena för att komma fram till var det behövs sättas in insatser.
- Enkäter ska lämnas till föräldrar en gång per år.
- Pedagogerna reflekterar och diskuterar på Apt. (arbetsplatsträffar), arbetslagsplaneringar och i den dagliga verksamheten över olika situationer och platser för att kartlägga områden där kränkningar kan förekomma.

Åtgärda

Å- mini förskola och fritidshem ska ha rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när barn utsatts för trakasserier eller kränkande behandling.

Det handlar om ansvarsfördelning, anmälan till rektor och huvudman samt rutiner för utredning och dokumentation.

Om ett barn anser sig ha blivit kränkt ska en anmälan göras enligt Skollagen kap. 6 10 §:

”En lärare, förskollärare eller annan personal får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen Samhällsföreningen Åminne Gille.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Bilaga 1: Anmälan- om kränkande behandling/ diskriminering/ trakasserier

Bilaga 2: Utredning- kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Bilaga 3: Uppföljning och utvärdering av utredning angående kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

(Bilagorna finns längst bak i planen)

Till dig som förälder

Om du som förälder tror eller vet att ett barn, ditt eller någon annans, utsätts eller har blivit utsatt för kränkande behandling - prata alltid med personalen.

Under hela året kommer personalen på Å-mini förskola och fritidshem att arbeta kontinuerligt och systematiskt med de punkter som är uppsatta för varje verksamhetsform förskola/fritidshem. Dokumentation och reflektioner kommer att ligga till grund för utvärdering, analys och revidering av Likabehandlingsplanen.

Likabehandlingsplanen revideras varje år.

Planen gäller:

2016-02-01 - 2017-01-31

Del 1. Anmälan -om kränkande behandling/diskriminering/ trakasserier

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) samt 2 kap. 7 §
diskrimineringslagen (2008:567) är personal som får kännedom om att
ett barn anser sig vara utsatt för kränkande behandling i samband med
verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen. Förskolechef
är skyldig att anmäla detta till huvudmannen Styrelsen
Samhällsföreningen Åminne Gille

Barn som anser sig blivit utsatt

Namn:

Födelsedata:

Förskola/fritidshem:

Avdelning:

Händelseinformation

Datum för händelsen:

Datum då händelsen kom till förskolan/fritids kännedom:

Datum då händelsen anmäls till förskolechef:

Ansvarig förskolechef:

Kortfattad beskrivning av händelsen

Var, när, hur, vilka, m.m. (barn i förskolan namnges inte)

Eventuella vidtagna åtgärder

Kortfattad beskrivning av vilka eventuella åtgärder som vidtagits:

Vårdnadshavare till det barn som anser sig blivit utsatt

Vårdnadshavare namn:

Kontaktats datum:

Datum

Underskrift av förskolechef:

.....,.....

Del 2. Utredning -om kränkande behandling/diskriminering/ trakasserier

Lagrum: Skollagen (2010:800) 6 kap. 10§

Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap. 4§, 2kap. 7§.

Skolverkets allmänna råd 2012: Arbetet mot diskriminering och kränkande
behandling.

Utredning

Barn/elev som anser sig blivit utsatt

Namn:

Personnummer:

Förskola/fritidshem:

Avdelning:

Personuppgifter

Ansvarig förskolechef:

Utredarens namn samt titel:

Namn på barn- alternativt avdelning/barn/personal som varit involverade:

Namn på personal som deltagit i utredningen:

Beskrivning av händelsen

Beskriv händelsen samt de berördas berättelse av händelsen. Var/när/hur/vilka.
(När det gäller barn i förskolan kan avdelning anges).

Bedömning av händelsen

Kränkande behandling

Diskriminering

Trakasserier

Kränkande behandling/diskriminering/trakasserier bedöms inte ha förekommit

Om **diskriminering** eller **trakasserier**, välj orsak

Kön

Etnisk tillhörighet

Funktionsnedsättning, bristande tillgänglighet

Religion/ annan trosuppfattning

Sexuell läggning

Könsöverskridande identitet/ uttryck

Ålder

Kommentera till att händelsen anses vara kränkande behandling/ diskriminering/
trakasserier:

Kommentar till annan bedömning (d.v.s. inte kränkande behandling/ diskriminering/
trakasserier):

Åtgärder som ska genomföras utifrån bedömningen, ansvarig för åtgärderna samt när åtgärderna skall vara avslutade

Åtgärder och mål för åtgärder

Datum/ Ansvarig

Vårdnadshavare som informeras

Namn på vårdnadshavare:

Informeras av:

Datum:

Övriga som informeras

Namn:

Informeras av:

Datum:

Avslutning av utredningen (skickas till Styrelsen Åminne Gille)

Datum:

Underskrift:

.....

Del 3. Uppföljning och utvärdering av utredning angående kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Uppföljning och utvärdering av åtgärderna

Barn/elev

Namn:

Personnummer:

Förskola/fritidshem:

Avdelning:

Ansvariga

Ansvarig förskolechef:

Utredarens namn:

Uppföljning/utvärdering

Datum för uppföljning/utvärdering:

Beskriv de genomförda åtgärderna och om målet/målen nåtts.

Eventuellt nya åtgärder:

Datum/ansvarig:

Ärendet avslutas (skickas in till styrelsen Åminne Gille)

Motivering till att ärendet avslutas:

På Samhällsföreningen Åminne Gillles vägnar

Datum:

Underskrift:

.....